

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Kateřina Ronovská, Bohumil Havel

Podnikání spolků a další související otázky

Podnikatel dle § 420 a násl. OZ

- Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.
- Pro účely ochrany spotřebitele a pro účely § 1963 OZ se za podnikatele považuje také každá osoba, která uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností či při samostatném výkonu svého povolání, popřípadě osoba, která jedná jménem nebo na účet podnikatele.
- profesionalita - vliv na právní regulaci
- Není spojeno s osobou, jde o vlastnost, status podnikatele
- Kdo jsou nepodnikatelé? Mohou podnikat?

Podnikání je specifická hospodářská činnost

- Čl. 26 odst. 1 LZPS ustanovuje všem osobám také právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost.
- Obchodní zákoník (zrušen) obsahoval definici podnikání: „*soustavná činnost prováděnou samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku*“.
- Znaky podnikání:
  - *samostatný výkon činností*, který spočívá v autonomii osoby podnikající zvolit si trh, způsob podnikání, prezentaci, právní formu apod.
  - *výkon podnikatelské činnosti na vlastní účet a odpovědnost*
  - *soustavnost* (trvalý zájem podnikatele)
  - *Účel dosažení (a rozdělení?) zisku/výdělku*

Aktuální rozhodnutí KS v Brně (62 Af 3/2020-122), spor o povahu příjmu:

- Soud uvedl, že sdružování může vést k získání výhod, jež jsou s členstvím spojeny, a to i přes to, kryjí-li se obsahově se získáváním plnění, jež je obvykle poskytováno na podnikatelském principu, resp. že by získání takových výhod by mělo být pro účely daňové pokládáno za běžné plnění získávané na podnikatelském principu.
- Uvedl též, že k opačnému výkladu není žádného zákonného ani rozumného důvodu, neboť by mohl vést až k vyprázdnění sdružovacího práva.
- Je-li snaha o - za aktivního přístupu členů - vyřešit situaci, která nevyhovuje a dojde ke sdružení sil a prostředků za účelem vybudování chtěné infrastruktury a její následné využívání, pak právě toto bylo účelem a slovy soudu „smyslem takové spolkové činnosti“.
- Proto není důvodem na ni pohlížet jako na poskytování služeb v rámci podnikání a úhradu členských příspěvků překvalifikovat za příjem z podnikání.
- Pokud by to tak měl být, musí být prokázány zvláštní skutkové okolnosti!

Materiální kritéria, která je třeba zkoumat:

- nakolik spolek určitou činností směřuje k dosažení zisku (výdělku)
- je možné provést srovnání, zda výše úplaty/členských příspěvků je srovnatelná s cenovými nabídkami jiných poskytovatelů v dané lokalitě,
- je třeba brát v úvahu vývoj podstaty „propojení“ člena a spolku:
- vždy bude při kvalifikaci třeba posuzovat vzájemný (spolkový) poměr, nastavení vzájemných práv a povinností, které mohou spočívat nejen v placení členských příspěvků, ale např. i povinnostech jiného druhu (údržba zařízení vlastněných spolkem, účast na jeho činnosti, schůzkách během roku atd.).

Podnikání spolků

- Může spolek podnikat?
- Jsou zákonem stanoveny nějaké limity pro tuto činnost?
- Musí mít spolek ziskat pro svou podnikatelskou činnost živnostenské oprávnění?

Podnikání (i podle KS Brno):

- pokud jde o činnost, která naplní parametry § 420 ObčZ, kterou by bylo možné kvalifikovat jako podnikatelskou (podléhající veřejnoprávní regulaci)
- Konkrétní projevy:
  - soustavnost (resp. plánovanost a dlouhodobost aktivit),
  - úplatnost a s ní spojenou „soutěž s ostatními na trhu“ za srovnatelných podmínek,
  - aktivní marketingová aktivita (nabízení služby) ve vztahu k předem blíže neurčenému okruhu osob,
  - poskytování dalších doplňkových služeb.

Příklad 1:

Jarní a podzimní ples Svazu chovatelů králíků

- Spolek prodává vstupenky na ples chovatelů králíků pro veřejnost, který se koná dvakrát ročně (na zahájení a ukončení sezóny).
- Zisk z prodeje vstupenek a tomboly hodlá spolek použít na opravu klubové výstavní místnosti pro králíky.
- Je pořádání plesu podnikatelskou činností?

Příklad 2:

Organizace letních táborů pro členy/veřejnost

- Skauti pořádají letní tábor pro děti. Jedná se o dobrovolnou činnost zaměřenou na rozvoj osobnosti dítěte a jeho morálních, intelektuálních, fyzických a sociálních schopností, vytváření pozitivního vztahu k přírodě a základním principům ekologie.
- Cena pobytu je upravena tak, aby pokryla náklady na provoz tábora. Tábora se mohou zúčastnit členové i nečlenové.
- Je pořádání letního dětského tábora podnikatelskou činností? (odpověď není jednoduchá)

Příklad 3:

Sport a pivo

- Spolek založený za účelem podpory sportovních a jiných podobných aktivit svých členů (tělovýchovné sdružení) provozuje "klubovnu" výhradně za účelem občerstvení svých členů.
- Členem sdružení se může stát každý, kdo o to požádá.
- Je provozování "baru v klubovně" podnikatelskou činností?

Příklad 4:

Letní kino na venkově

- Studentský spolek provozuje o prázdninách letní kino na zahradě v obci X. pro zábavu svých členů i veřejnosti.
- Zisk z prodeje vstupenek používá na náklady na provoz kina, které převyšují příjmy.
- Proto spolek provozuje také stánek s pivem, cukrovinkami a rumem.
- Je pořádání kina podnikatelskou činností?
- Je prodej zboží ve "stánku" podnikatelskou činností?

Další otázky k zamyšlení a diskusi

- Co je a co není podnikatelská činnost?
- Mohou nepodnikatelé provozovat podnikatelskou činnost?
- Je správa (vlastního) majetku podnikáním?
- Kdy se správa vlastního majetku stává podnikáním?
- Je pronájem nemovitosti (domu, pozemku) podnikáním?
- Je investování majetku podnikáním?
- Je správa investičního portfolia podnikáním?
- Prostudujte si rozhodnutí SDEU k podnikání „neziskových organizací“

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=235348&pageIndex=0&doclang=cs&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=484225>